

2687-5640

PREMIUM E-JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Yıl / Year : 2021
Cilt / Volume : 5
Sayı / Issue : 17
ss / pp : 610-621

<http://dx.doi.org/pejoss.2192>
Araştırma Makalesi / Research Article
Makale Geliş / Received : 24.11.2021
Yayınlama / Published : 31.12.2021

Dr. Öğr. Üyesi. Akif ABDULLAH

Afyon Kocatepe Üniversitesi Emirdağ MYO, Emirdağ/AFYONKARAHİSAR

<https://orcid.org/0000-0001-8750-3783>

COVID-19 DÖNEMİNDE RUSYA İŞGÜCÜ PİYASASINDA İŞSİZLİK DURUMU

Özet

İşsizlik, uzun yıllar dünya ekonomisinin akut sorunlarından biri olmuştur. İş kaybı ve yokluğu, vatandaşların yaşam standartlarının düşmesine neden olmakta ve nüfusun önemli bir bölümünde sosyal gerginliğe neden olmaktadır. Bu makroekonomik olgu, sınırlı sayıda işgücü arzı ve piyasa ekonomisindeki rekabetin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. İşsizlik, çalışma çağındaki nüfusun bir kısmının kısa sürelerle çalışabildiği ve çalışmak istediği halde iş bulamadığı karmaşık bir sosyo-ekonomik fenomen olarak anlaşılmaktadır.

Araştırmamızda Rusya'da COVID-19 döneminde işsizliğin bir analizi yapılmış olup, ayrıca işgücü piyasasının yüzleşmek zorunda kaldığı diğer sorunlar da incelenmiştir. Rusya'da, işsizlik sorunu, ülke ekonomisi üzerindeki etkisi ve vatandaşların refahı ile ilgili istatistik veriler analiz edilmiştir. COVID-19 salgını sırasında Rusya'daki küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik devlet desteği ile birlikte işsizlik oranının düşürülmesi önlemleri incelenmiştir. İşgücü piyasasının mevcut durumunun ve işsizlik seviyesinin kısa bir analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 pandemisi, İşgücü Piyasası, İşsizlik, İstihdam, Devlet Desteği.

UNEMPLOYMENT SITUATION IN THE RUSSIA LABOR MARKET DURING THE COVID-19 PERIOD

Abstract

Unemployment remains one of the acute problems of the world economy for many years. Job loss and absence of jobs cause the living standards of citizens to fall and cause social tension in a significant part of the population. This macroeconomic phenomenon emerges as a result of limited labor supply and competition in the market economy. Unemployment is understood as a complex socio-economic phenomenon where a part of the working age population can work for short periods and cannot find a job even though they want to work.

In our research, an analysis of unemployment in Russia during the COVID-19 period was made, and other problems that the labor market had to face were also examined. Statistical data on unemployment in Russia, its impact on the country's economy and the well-being of citizens have been analyzed. State support for small and medium-sized enterprises in Russia during the COVID-19 epidemic, as well as measures to reduce the unemployment rate, were examined. A brief analysis of the current situation of the labor market and the level of unemployment has been made.

Keywords: COVID-19 pandemic, Labor Market, Unemployment, Employment, Government Support

1.GİRİŞ

COVID-19 salgınıyla bağlantılı olarak bütün dünyada olduğu gibi Rusya'da işini kaybeden ve ihtiyaçlarını bir şekilde yeniden gözden geçirmek zorunda kalan vatandaşların sayısı keskin bir şekilde artmıştır. Durumun özellikle aileler için kritik olduğu ortaya çıkmış, bu nedenle her şeyden önce devlet yardımı ilk olarak onlara yönlendirmiştir. Özellikle bu tür kriz dönemlerinde toplumsal süreçlerin dijitalleşme düzeyinin yanı sıra kamu bilincinin rolü de artmıştır.

2020 yılında Rusya işgücü piyasasındaki eğilimler, yalnızca küresel dijitalleşme olguları ile değil, aynı zamanda COVID-19 pandemisi ile ilgili kısıtlamalar tarafından da belirlenmiştir. Üretimde otomasyonun artması başta çağrı merkezli işyerlerinin ve otomasyona dayalı diğer alanlardaki işyerlerin, kuruluşların önemli ölçüde tasarruf etmesine olanak tanınmasıyla birlikte bu durum, ülkenin birçok işyerinde çalışanların işlerini kayb ettikleri için işsizliğin artmasına da neden olmuştur. Öte yandan COVID-19 salgını Rusya'daki işsizlik sorununu daha da kötüleştirilmiş: milyonlarca insan koronavirüs nedeniyle işini ve gelirini kaybetmiştir. COVID-19, küresel bir kilitleme ve ekonomik aktivitelerde duraksamalara neden olmuş, Büyük Buhran'dan bu yana modern dünyanın henüz yaşamadığı sistemik bir ekonomik kriz haline gelmiştir.

Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu), işsizleri Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) tavsiyelerine göre tanımlamıştır. İşsizler, bir işi (veya kârlı bir mesleği) olmayan, ancak son dört hafta içinde iş arayan ve hafta içinde işe başlamaya hazır olan 15 yaş üstü vatandaşlardır. Öğrenciler, emekliler ve engelliler de, iş arıyorlarsa ve işe başlamaya hazırlarsa işsiz sayılmaktadırlar. Rosstat'a göre, COVID-19 nedeniyle Rusya'daki toplam işsiz sayısı 4,5 milyonu aşmıştır. 2020 yılı Mayıs ayı sonuna kadar, ülke genelindeki işletmelerin % 45'i işten çıkarma ilan etmiştir. Pandemi döneminde küresel borsalar olumsuz etkilenmiş, milyonlarca insan işini kaybetmiştir.

Rusya'da salgın sırasında işsizlik, bölgeler arasında ortalama olarak %30 artmıştır. Moskova ile birlikte St. Petersburg, işsiz sayısındaki büyümede lider olmuş ve sıkı kısıtlayıcı önlemler nedeniyle işsizlik oranı bu şehirlerde % 93 artmıştır. Aynı zamanda Moskova ve St. Petersburg şehirleri ülkedeki işsizlik oranının en düşük olduğu bölgeler olmaya devam etmiştir. Ülkede istihdam politikasını bütçe, vergi ve sosyal politikanın diğer alanlarıyla aynı seviyeye getirmek için devlet gerekli tedbirleri almış ve krizden en az düzeyde etkilenmek için mücadele etmiştir. Sadece bir ülkenin mücadelesi ve önlemleri ile çözülemeyecek olan bu durum bütün dünya ülkelerinin bir araya gelerek gerekli tedbirleri almasıyla, kısıtlayıcı önlemlerin artırılmasıyla etkisi azaltılabilecektir.

Hayal kırıklığı yaratan rakamlara rağmen, hükümetin Rus ekonomisine yönelik “kurtarma planının” ana hedeflerinden biri işsizliği azaltmak olmaya devam etmiştir. 2021 yılı sonuna kadar işsizlik seviyesinin % 5 in altına inmesi planlanmıştır. İktisadi faaliyetin başlaması için kuruluşların devlete ödediği vergilerin bir kısmı kadar uzun vadeli, üç yıllık sübvansiyonlar ödeneceği kaydedilmiştir. Bu sübvansiyonlar, tedarikçilere olan borçları ödemek, maaşları ödemek, vergi ve kredi ödemeleri için kullanılacaktır. Rusya Federasyonu Hükümeti ve Merkez Bankası ile birlikte en büyük bankalar tarafından geliştirilen küçük ve orta ölçekli işletmelere faizsiz kredi verme projesi özellikle krizin en az hasarla atlatılması için önemli olmuştur.

2. İŞGÜCÜ PİYASASINDA İŞSİZLİK

İşsizlik-günümüzde insalnlığın güvenliğine yönelen ve yaşam mücadelesinde en büyük tehditlerden birisidir. İşsizlik; üretim, gelir, refah kaybı, psikolojik yıkım, ortalama ömrün kısalması, psikolojik yıkım gibi büyük toplumsal ve ekonomik kayıplara yol açmaktadır. Gelişmiş ülkelere göre gelişmekte olan ülkelerde işsizliğin tahribatı ve istihdam sorunlarının boyutları daha ağır olmakta, artan suç oranı, şiddet, sosyal ve politik huzursuzluklar ekonomiyi olumsuz biçimde etkilemektedir. (Yardımcı, 2014:7)

COVID-19 salgını sebebiyle nüfusun pandemi sırasında sıkı karantinaya uymasını gerekli kılmıştır. Bunun bir bütün olarak ekonomi için ciddi sonuçları olmuş ve devletler, koronavirüs enfeksiyonunun

yayıma döneminde vatandaşların sosyo-ekonomik durumunu koruma ihtiyacıyla karşı karşıya kalmışlardır. Birçok devlet, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yanı sıra bütçeli ve bütçe dışı sektörlerin çalışanlarını desteklemek için ciddi önlemler almıştır. Vatandaşların ekonomik ve sağlık durumu pandemi dolayısıyla her zamankinden daha kötü hale gelmiş, insanların toplu halde bir araya gelememesi işlerin sekteye uğramasına yol açmıştır (Gabalova, 2021: 31).

Devlet desteği, devlet yatırımları ve para politikasının gevşetilmesi sayesinde işsizlikte hızlı bir artışa ilişkin pek çok tahmin gerçekleşmemiştir. Böylece, tahmin edilen 10 milyon işsiz vatandaş yerine Rusya'da, işini kaybeden tahmini olarak sadece 4,5 milyon kişi ile sınırlı kalmıştır. Ancak, 2020 yılında koronavirüs krizi nedeniyle üretim faaliyetlerinin sınırlandırılmasının ardından Rusya'da şirketlerde işçilerin yarısı işten çıkarılmaya, azaltmaya veya ücretlerde gecikme gibi olumsuz durumlar yaşanmıştır. Yaklaşık 35 milyon insanın risk altında olduğu ortaya çıkmıştır. Rusya işgücü piyasası, yalnızca işten çıkarmalar yoluyla değil, aynı zamanda iş (çalışma) gününü azaltarak ve çalışanları ücretsiz izne göndererek ve böylece işsizlerin sayısında bir artışa neden olarak uyum sağlamaya çalışmıştır. İşverenlerin çalışanlarını zorla ücretsiz izne gönderme hakları olmamasına rağmen, şirketlerin yaklaşık üçte biri işçileri masrafları kendilerine ait olmak üzere izne çıkmaya zorlamıştır (Morozova ve Mamedova, 2020: 23).

2.1 İstatistik Veriler

Rusya topraklarında, COVID-19 virüsü 2020 yılının başından itibaren yayılmaya başladı ve ilk iki enfeksiyon vakası 31 Ocak'ta tespit edilmişti. Bir süre sonra, enfeksiyon ülkenin tüm bölgelerine yayılmış ve Rusya Federasyonu'nun her vatandaşının olağan yaşam biçimini değiştirmiştir. Koronavirüsün yayılmasıyla mücadeleye yönelik önlemler arasında havaalanlarında sağlık denetimlerinin güçlendirilmesi, diğer ülkelerle hava trafiğinin kısıtlanması, sınırların kapatılması, müzelerin, tiyatroların, sinemaların kapatılması, yabancı kişilerin ve vatansız kişilerin ülkeye girişlerinin kısıtlanması vs. gibi önlemler alınmıştır. Ayrıca ana kısıtlayıcı önlemlerden biri de, 2020 yılı 25 Mart'ta Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin'in 30 Mart - 3 Nisan arasındaki çalışma dışı günlerin duyurulması olmuştur (daha sonra çalışma dışı günler 30 Nisan'a kadar uzatılmıştır). Yukarıdaki önlemlerin tümü, çalışmama günlerinin açıklanması ve şirketlerin uzaktan çalışmaya devredilmesi de dahil olmak üzere ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilemiş, birçok kişi işsiz kalmıştır. Mesai günlerinin açıklanması ve işletmelerin kapanmasıyla birlikte ülkede işsizlik artmaya başlamıştır. 2020 yılı Ocak ayında işsizlik % 4,7 iken Ağustos ayında % 6,4'e yükselmiştir (işsiz sayısı 3,5 milyondan 4,8 milyona çıkmıştır). Aynı dönemde istihdam seviyesi % 59,1'den % 58,3'e gerilemiştir. Aktif işgücü sayısı da 71,4 milyondan (2020 yılı Ocak-Ağustos dönemi) 70,5 milyona gerilemiştir (Tablo 1) (https://rosstat.gov.ru/labor_market_employment_salaries. Erişim tarihi:17.10.2021)

Tablo 1: Ocak-Ağustos 2020 döneminde Rusya Federasyonu'ndaki işsizlik oranları

Ay	İşgücü			İşsizlik Oranı	İş Oranı
	Genel	Ekonomik Faaliyette Çalışan	İşsiz		
Ocak 2020	74,8 milyon	71,4 milyon	3,5 milyon	4,7%	59,1%
Şubat 2020	74,5 milyon	71,1 milyon	3,4 milyon	4,6%	58,9%
Mart 2020	74,9 milyon	71,4 milyon	3,5 milyon	4,7%	59,1%
Nisan 2020	74,5 milyon	70,2 milyon	4,3 milyon	5,8%	58,1%
Mayıs 2020	74,5 milyon	70 milyon	4,5 milyon	6,1%	58,0%
Haziran 2020	74,7 milyon	70,1 milyon	4,6 milyon	6,2%	58,0%
Temmuz 2020	75 milyon	70,2 milyon	4,7 milyon	6,3%	58,1%
Ağustos 2020	75,,3 milyon	70,5 milyon	4,8 milyon	6,4%	58,3%

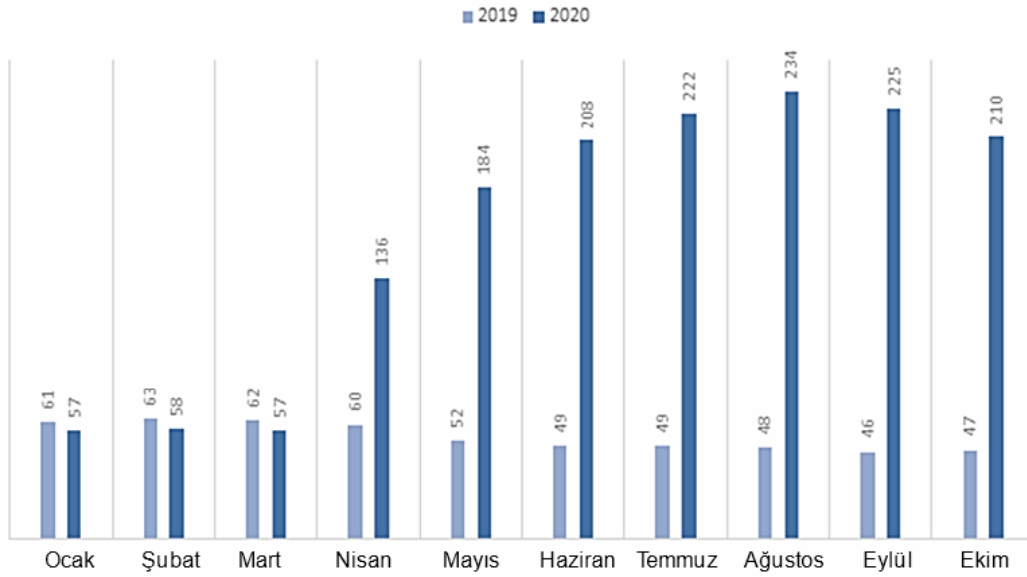
Kaynak: (https://rosstat.gov.ru/labor_market_employment_salaries. Erişim tarihi: 17.10.2021)

Rusya İstatistik Kurumunun (Rosstat) ILO kriterlerine göre (resmi verilere göre) 2020 yılının ilk çeyreğinde (Ocak-Mart) (yani COVID-19 enfeksiyonlarının artması ve karantina kısıtlamalarının getirilmesinden önce) işsiz sayısı ortalama 3,46 milyon olmuştur (iş gücünün % 4,6'sı). Pandeminin ekonomik etkisi nedeniyle yılın ikinci çeyreğinde 1 milyon kişi artarak işsizlik oranı işgücünün % 6'sına yükselmiştir. 2020 yılı ocak ve ağustos ayları karşılaştırıldığında, şu sonuçlara varılabilir: işsiz sayısı 1,3 milyon kişi artmış ve büyüme devam etmiş; işsizlik oranı %1,7 artmış; istihdam oranı da % 0,8 düşmüştür. 2020 yılı ağustos ayı itibariyle Rusya'da toplam işsiz sayısı 4,8 milyonu aşmış ve işsizlik oranı % 6,4 olmuştur. İşsizlerin yarısından fazlası (% 51) 25 ila 40 yaş arasındaki gençlerden oluşmuştur. Ayrıca ILO'ya göre Rusya'daki gri pazarın (kayıt dışı) payının yaklaşık %36 olduğunu da belirtmek gerekir. Bu durum, gerçek işsiz sayısının belirtilen rakamların çok üzerinde olduğunu göstermektedir. Resmi veriler, yardım için iş bulma merkezlerine başvuranların sayısını kaydederken, pandemiden en çok etkilenen hizmet sektöründe çok sayıda kişi kayıt dışı çalışmıştır (Omelçenko, 2020: 9).

Böylece Rusya'da pandemi döneminde işsizliğin artmasının iki sebebi tespit edilmiştir. Birincisi başta hizmet sektörü olmak üzere birçok işletmenin kapanması dolayısıyla yüz binlerce insan işsiz kalması, ikincisi ise işten çıkarmalar nedeniyle işletmelerdeki çalışan sayısının azalması durumu olmuştur. 2020 yılı mayıs ayı sonunda ülke genelindeki işletmelerin %45'i zorunlu işten çıkarma ilan etmiştir. Moskova ve St. Petersburg bölgesindeki işten çıkarmalardan en çok etkilenenler, pandemiden başlangıcından bu yana toplamda, yaklaşık yarım milyonu yalnızca başkentte olmak üzere 3,5 milyondan fazla çalışan işten çıkarılmıştır. Koronavirüs pandemisinin zirve yaptığı, çalışmama günlerinin ve ciddi ekonomik kısıtlamaların yaşandığı 2020 yılının ikinci çeyreğinde ise 4,5 milyon Rus vatandaşı işsiz kalmıştır. Bunlardan 2,93 milyon kişi çalışmak istediğini bildirmiş, ancak aynı zamanda, herhangi bir nedenle iş aramamış ve hemen başlamaya hazır olmadıklarını belirtmiştir (1,84 milyon kişi iş aramamış ancak çalışmaya hazır kişi sayısı ise 91 bin olmuştur). Bütün bu insanlar Rusya İstatistik Kurumu tarafından işsiz olarak sınıflandırılmamıştır. Bunun nedeni Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kriterlerine göre, sadece aynı anda karlı bir mesleğe sahip olmayan, son dört hafta içinde iş arayan ve bir hafta içinde de işe başlamaya hazır olanların dikkate alınması olmuştur (Mamedov ve Pisareva 2020: 13).

Pandeminin ikinci dalgasında hastalık nedeniyle geçici olarak işe gidemeyenlerin oranı birinci dalgadan önemli ölçüde daha yüksek olmuştur. İstatistiklere göre ölümlerin çoğu çalışma yaşının ötesindeki yaş kategorisinde meydana geldiğinden, bu gösterge ölüm faktöründen de etkilenmiştir. Rusya'nın Rosstat (Rusya İstatistik Kurumu) verilerine göre, hizmet sektöründe kayıtlı işsiz sayısı 2020 yılının ekim ayında istihdam önceki yıla göre 4,4 kat artmıştır. 2019 yılı ekim ayından 2020 yılının aynı ayına kıyasla ne kadar arttığını şekil 1'de de görmekteyiz. 2020 yılı Nisan ayından Ağustos ayına kadar önemli bir artış yaşanmış, ancak ağustos ekim ayına baktığımızda ise işsizliğin daha yavaş azaldığı gözlemlenmiştir. (Şekil 1) (Koroleva, 2020:16).

Şekil 1. İstihdam hizmetlerine kayıtlı her 100 kişi için işsiz sayısı (boş pozisyonlar 2019-2020 Ocak-Ekim)

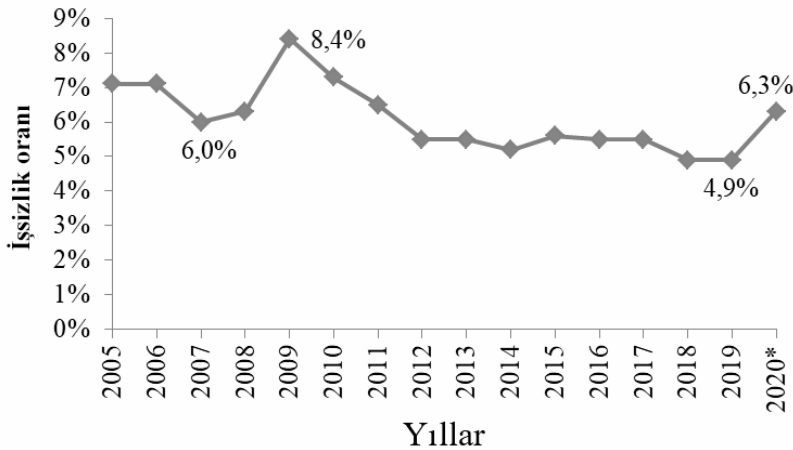

Kaynak: https://www.gosuslugi.ru/help/news/2020_04_15_coronavirus_benefits Erişim: 18.10.2021

2020 yılı nisan ayı itibariyle, işsizlik oranı işgücünün %5,8'i olup, 4,3 milyon kişiye ulaşmıştır. Bu, aynı göstergenin %4,7 veya 3,5 milyon kişi olduğu 2020 yılı mart ayına kıyasla işsizlikte ciddi bir artış yaşanmıştır. Pandemi ile ilişkili %1,1 veya 0,8 milyon kişi ile işsizlik artışı 2016 yılından bu yana bir rekor olmuştur. Bu, pandemi sonrası dönemde ekonomik seviyeyi eski haline getirmek için ihtiyaç duyulan işgücünü sürdürmek için gerekli olan, yardım almak isteyen insan sayısındaki artıştan dolayı çok büyük bir ekonomik bedeldir (<https://foxford.ru/wiki/obschestvoznanie/rynok-truda-i-bezrabotitsa>, Erişim tarihi: 15.10.2021).

2005 yılı ile 2019 yıllarını kıyasladığımızda Rusya'da işsizlik oranının 2009 yılında ekonomik kriz ile ilgili dönemde zirve yaptığını (%8,4) görmekteyiz. Rusya İstatistik verilerine göre 2018-2019 yılında göre işsizlik oranı son 15 yılın en düşük seviyesi olarak (%4,9) gerçekleşmiştir. (Şekil 2) (<https://mid.ru/organizacia-ekonomiceskogo-sotrudnicestva-i-razvitiiaoesr-/erisim> tarihi:13.10.2021)

Şekil 2 : 2005 - 2019 yıllarında Rusya'da işsizlik oranı (%)

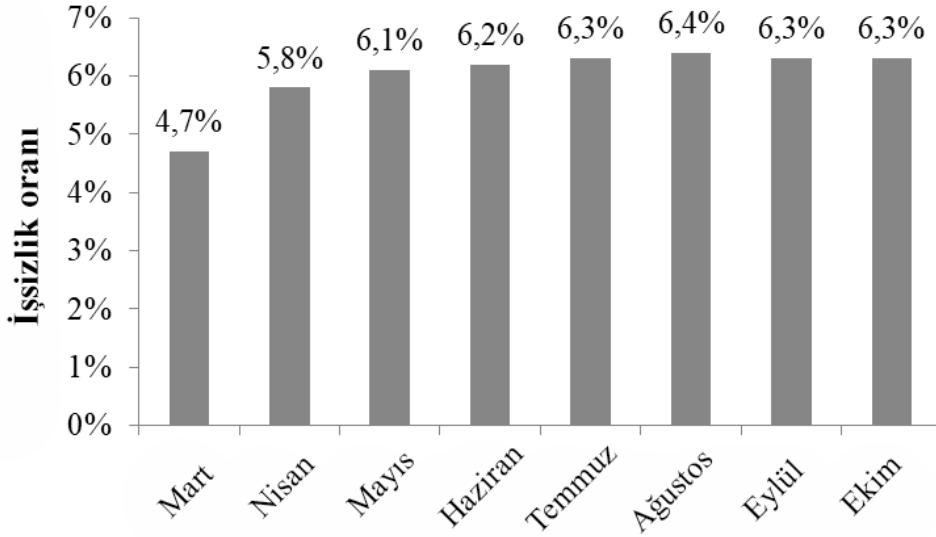

Kaynak: <https://mid.ru/organizacia-ekonomiceskogo-sotrudnicestva-i-razvitiiaoesr-/erisim> tarihi:13.10.2021

2020 yılının mayıs ayında işsizlik oranı son 8 yılın maksimum seviyesini aşarak % 6,1 olarak gerçekleşmiştir. Maksimum değerine en son Mart 2012'de ulaşmıştı. Aynı yılın mart ayından bu yana, resmi olarak kayıtlı işsizlerin sayısı dört katından fazla artmıştır. Rosstat'a göre koronavirüs krizi sırasında ülkedeki işsiz sayısı 4,5 milyonu aşmıştır. İşgücü piyasasındaki gerilimler 2020 yılının nisan ayından yaz ortasına kadar hızla artmıştır. İşsizlerin payı temmuz (2020) ayına kadar % 12'den % 14'e yükselmiştir. Aynı zamanda, istihdam edilenlerin payı orantılı olarak % 46'dan % 44'e gerilemiştir (Korkiya, Mamedov ve Makarova 2020: 8).

Federal düzeydeki haber ajansına göre ("TASS" Rus devlet haber ajansı) işverenlerin yaklaşık %45'i, baharın sonunda şirketlerinde yaklaşık olarak çalışanlarının % 20'sini işten çıkarmıştır. Ancak 2020 yılı eylül ayının sonundaki "Finansovaya Gazeta", şirketlerin çalışanlarının üçte birinin salgın nedeniyle ücretlerini kesmek zorunda kaldığını bildirmiştir. Ve şirketlerin sadece % 7'si işçilik maliyetlerini düşürmemiştir, ancak reklam maliyetlerini azaltmış ve "uzaktan" çalışmaya geçmişlerdir. Aynı zamanda, satın alma gücündeki ve talepteki düşüş, iş durumunu da güçlü bir şekilde etkilemiştir. Pandemi dolayısıyla 2020 yılının Ekim ayında işsizlik oranı % 6,3 olmuştur. Rusya İstatistik Kurumu verilerine göre (Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) metodolojisine göre) ülkedeki işsiz sayısı 4,71 milyon kişiye ulaşmıştır. (Şekil 3) (<https://rbc.ru/economics/19.06.2020/5eecd9db9a7947e77b3bc058>, erişim tarihi: 20.10.2021)

Şekil 3 : 2020 yılı Mart-Ekim ayı döneminde Rusya'da işsizlik oranı (%).

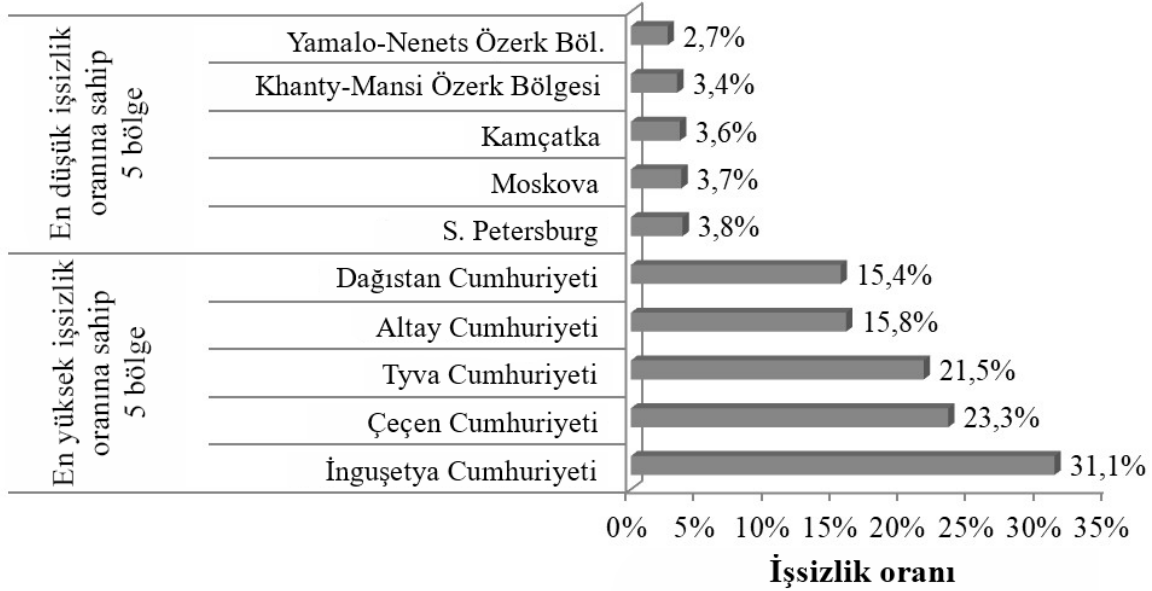
Kaynak: (https://gks.ru/bgd/free/b04_03/IssWWW.exe/Stg/d02/77. Erişim tarihi: 10.10.2021).

İstihdam edilen nüfusta 2020 yılının ilk çeyreğinde 38,1 saate, ikinci çeyreğinde çalışma haftası başına fiilen çalışılan ortalama saat 31,6 saate düşerken, nisan ayında 28,5 saate düşmüştür. Ruslar daha az çalışmaya başlamış, bu da çalışmalarını için daha az ücret aldıkları anlamına gelmiştir. Bu nedenle COVID-19 pandemisi dünya işgücü piyasası üzerinde olumsuz bir etki yaratarak işsiz sayısı artmaya devam etmiş, sübvansiyonlar için önemli miktarda devlet bütçesi fonu tahsis edilmiştir. Sonuç olarak yeni bir kriz dalgasının ortaya çıkışı aynı sorunların büyümesine neden olacaktır. Bu durum ayrıca Rusya'da kısıtlamaların sonuçlarının gerçek resmini değerlendirmeye izin vermeyen gizli işsizliğin büyümesiyle daha da kötüleşecektir. (https://gks.ru/bgd/free/b04_03/IssWWW.exe/Stg/d02/77. Erişim tarihi:10.10.2021).

Pandemi döneminde ülke genelindeki işsizlerin bölgelere göre dağılımına baktığımızda ise İşsizlerin çoğu ulusal cumhuriyetlerde olduğunu görmekteyiz. Bunlar: İnguşetya, Çeçenya, Tuva, Altay, Dağıstan cumhuriyetleridir. En düşük ve en yüksek işsizlik verilerine göre sırasıyla Yamalo-Neneçk (%2,7), Hantı-Mansısk (%3,4), Kamçatka (%3,6), Moskova (%3,7), Sankt-Petersburg (%3,8) olarak

kayıtlara geçmiştir. En yüksek işsizlik oranları ise sırasıyla İnguş Cum. (%31,1), Çeçen Cum. (%23,3), Tıva Cum. (%21,5), Altay Cum. (%15,8), Dağıstan Cum. (%15,4) bölgelere ait olmuştur. (Şekil 4). ([https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52144/ erişim](https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52144/) tarihi:18.10.2021)

Şekil 4 - 2020'de Rusya bölgelerine göre işsizlik oranı,% [5]

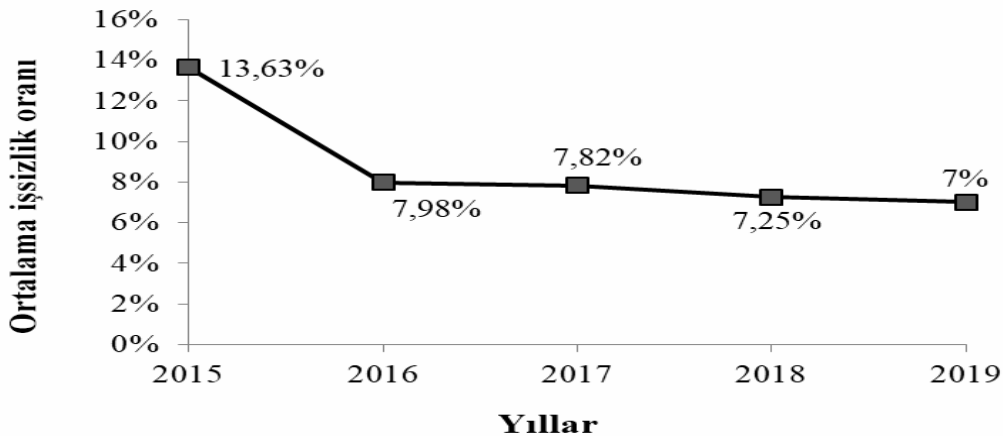

Kaynak: [https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52144/ erişim](https://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52144/) tarihi: 18.10.2021

Rusya'da bunların yanı sıra yüksek gizli işsizlik sorunu mevcut olup, gizli kısmı dikkate alındığında gerçek işsizlik, resmi rakamların en az iki katıdır, bu ülke için düşük gelir ve düşük emek verimliliği anlamına gelmektedir. Salgın, Rusya nüfusunun düşük gelirli katmanlarını ve kısmen orta sınıfı, özellikle girişimcileri ciddi şekilde vurmuştur. Yaptırım riskleri nedeniyle daha da kötüleşebilecek yapısal ve diğer sorunlar nedeniyle mevcut kriz uzarsa Rusya uzun süre benzer bir durumda kalabilir (Starostina, 2020: 21).

Eski Sovyetler Birliğinde Rusya'da işsizlik seviyesi sadece % 0,1 olmuştur (1992 yılı ocak ayı). 1996 yılında bu oran % 3,7'ye ulaşmıştır. Rusya Federasyonu'ndaki maksimum işsizlik oranı 1999 yılında kaydedilmiştir (%13'e ulaşmıştır). Federal Devlet İstatistik Servisi'ne göre Rusya'da işsizlik son 15 yılda düşüş eğiliminde olmuştur. Ancak 2020 yılında COVID-19 pandemisi nedeni ile işsizlik oranında tekrar bir artış olmuştur. ([https://econs.online/articles/ekonomika/kak-koronakrizis-povliyala-na-rynok-truda/ Erişim:](https://econs.online/articles/ekonomika/kak-koronakrizis-povliyala-na-rynok-truda/) 18.10.2021).

Şekil 5: 2015-2019 yıllarında dünyadaki ortalama işsizlik oranı (%).

Kaynak: <https://visasam.ru/russia/rabotavrf/bezrabotica-v-rosii.html> erişim tarihi: 20.10.2021

2015-2019 yıllarında dünya genelindeki ortalama işsizlik oranı yıllık %0,33 azaldığını görmekteyiz (Şekil 5). 2015 yılında dünyada işsizlik oranı %13,63 iken 2019 yılına gelindiğinde ise bu oran %7 civarında olmuştur. (<https://visasam.ru/russia/rabotavrf/bezrobotica-v-rosii.html> (erişim tarihi: 20.10.2021)).

Hiçbir durumda çözüm sadece uzaktan çalışmaya geçmek şeklinde olmayabilir. Bazı bölgelerde bu tamamen imkânsızdır, bu da büyük olasılıkla ikinci dalga sırasında birçok kişinin evde kalacağı ve işe gidemeyecek olduğu anlamına gelmektedir. Devletin geçici olarak işsiz kalan kişilere maddi destek sağlaması, ücret ödemelerinde zorluk yaşayan işletmelere de vergi avantajları, muafiyetler sağlayarak krizi en az zararlı atlatmalarını sağlaması gerekmektedir (Gostenina, 2019: 21).

Devlet Tarafından Alınan Önlemler

Koronavirüs pandemisi ile bağlantılı olarak işsizlik sorunlarına son vermek için ciddi önlemler alınmıştır. Bu önlemler, işgücü piyasasının istikrarlı bir konumunu korumak, nüfusun yoksullaşmasını önlemek ve koronavirüs enfeksiyonunun yayılmasını engellemek için gerekli tedbirler almaktır. Nüfusu desteklemek için alınan önlemler:

- Çalışmayan ve genç ebeveynler tarafından alınan asgari çocuk bakım ödeneği miktarını iki katına çıkarmak (3.375'ten 6.751 rubleye);
- 3-15 yaş arası her çocuk için ("Devlet hizmetleri" veya 12 Mayıs'tan itibaren emeklilik fonu aracılığıyla her bir Rus ailesinin portal üzerinden ödeme için başvurulması gerek) 1 Haziran'dan itibaren 10.000 ruble ödeme yapılması;
- Annelik sermayesi hakkı olmayan ailelere ödeme. (5.000 Ruble 3 yaşından küçük bir çocuklu aile için Nisan – Haziran 2020);
- 1 Mayıs'tan itibaren üç ay için asgari işsizlik ödeneğinin 1.500'den 4.500 rubleye üç katına çıkarılması, artan ödenek 1 Ekim 2020'ye kadar ödenecek;
- Pandemi sırasında daha önce atanan işsizlik ödeneğinin ödemesini haklarını kaybedenlere üç ay uzatmak;
- 1 Mart tarihinden önce işini kaybedenler için (yardım küçüklere tahsis edilecektir) 3000 ruble tutarında çocuk takviyelerinin ödenmesini sağlamak;
- İşyerlerini kapatan bireysel girişimcilere, 12.130 ruble tutarında maksimum işsizlik ödeneği ödemek;
- İşverenlere, işletmenin faaliyet gösteremediği dönemde personel ödemeleri için faizsiz krediler sunulmaktadır.

Bu önlemler Rus ailelerine muazzam bir destek sağlayacak, ancak çocuksuz nüfusun birçok kategorisi yeterli desteği alamayacak, bu da durumlarını daha güvencesiz hale getirecek ve yaşamları için gerekli ücretleri alamamaları nedeniyle mevcut işyerlerini terk etmeye zorlanacaklar (<https://secretmag.ru/news/rossiya-potratila-na-borbu-s-pandemie-i-3-trln-rublei.html>. Erişim 15.10.2021)

- Devlet tarafından alınan tüm önlemler, yoksulluğun ve işsizliğin hızını düşürmeyi amaçlamıştır. Genel olarak, devlet nüfusa maddi destek sağlayarak, işverenlerin maaş ödemesine yardımcı olarak, işletmelere düşük oranlarda borç vererek, vergi ve kredi ödemelerini ertelerek vb. Sigorta primlerinin asgari ücretin üzerindeki ücret tutarının % 30'undan % 15'ine düşürülmesi;
- Kredi destekleri. Girişimciler, kredi kurumu Rusya Federasyonu Ekonomik Kalkınma Bakanlığı programına katılırsa, 6 ay boyunca kredi erteleme alabilir ve ertelenmiş borç miktarını bankalar için federal sübvansiyonlar pahasına azaltmayı bekleyebilir;
  - Ücret ödemeleri için işletmelere faizsiz kredi verilmesi. Büyük, orta ve küçük işletmeler ile en çok etkilenen sektörlerden bireysel girişimciler, çalışanların maaşlarını ödemek için bankadan altı ay boyunca faizsiz kredi alabilir;

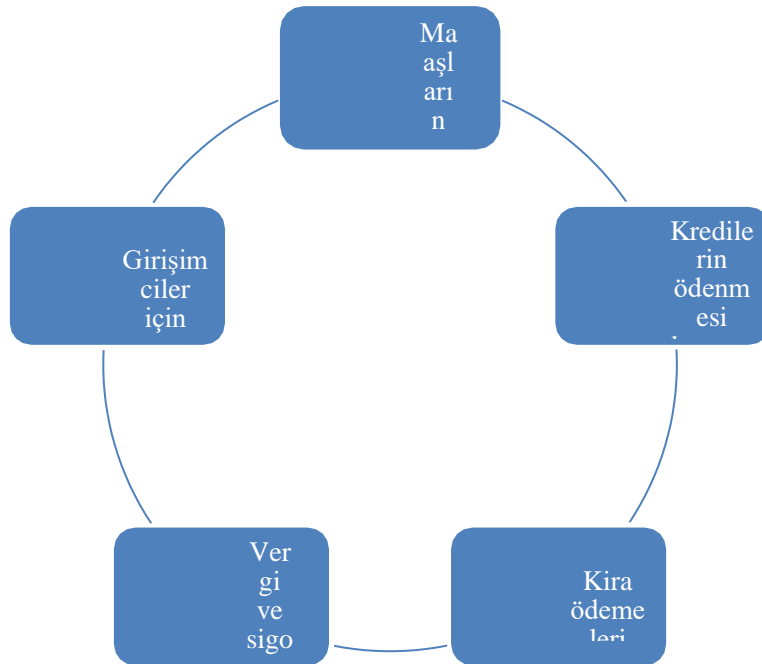

- Faaliyetlerin yeniden başlatılması için bireysel girişimcilere ve tüzel kişilere % 2'den fazla olmayan bir oranda kredi sağlanması;
- Bir yıl boyunca lisansların ve diğer izinlerin otomatik olarak yenilenmesi;
- Kira ödemelerinin ertelenmesi;
- Vergi avantajları vb. (<https://ac.gov.ru/uploads/2-Publications/social/social.2020.3.pdf> Erişim 16.10.2021)

Rusya Federasyonu hükümeti, zor bir dönemde işsizlere aşağıdaki destekleri sağlamıştır:

- 1) İşsizlik yardımlarının azami miktarını asgari geçim miktarına yükseltilmiştir;
  - 2) 1 Mart ve sonrasında işini kaybeden (iş disiplinini ihlal veya diğer kusurlu fiiller nedeniyle ihraç edilenler hariç) ve 1 Mart ve sonrasında işsiz olarak kabul edilen tüm vatandaşlar, işsizlik ödeneği en fazla üç ay süreyle (Nisan, Mayıs, Haziran) ödenmiştir. Hizmet süresine ve gelir düzeyine bakılmaksızın;
  - 3) işten çıkarılan ve işsiz olarak tanınan ve çocuklu olanlara 18 yaşın altındaki her çocuk için (Nisan-Haziran 2020'de) ek 3.000 ruble ödenmiştir;
  - 4) işsizleri kaydetmek için basitleştirilmiş bir çevrimiçi portalı aracılığıyla prosedür oluşturulmuştur ("Rusya'da çalışmak");
  - 5) işsiz olarak kayıtlı vatandaşlar için ihtiyaç bazında sağlanan sosyal destek alma prosedürü basitleştirilmiştir
- https://consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52144/f3738cb86dea1959749e24246234941eca66cd/ erişim 18.10.2021)

Şekil 6: COVID-19 salgını sırasında Rusya'daki küçük ve orta ölçekli işletmeleri desteklemek için alınan devlet önlemleri

Kaynak: <https://www.pravmir.ru/kak-pandemiya-povliyala-na-rynok-trudav-rossii-infografika/> Erişim: 18.10.2021

Rusya Federasyonu, ülkede istihdamı desteklemeye yönelik önlemler açısından işletmeleri desteklemek için de önlemler almıştır. Destek önlemlerinin toplam maliyeti 3,3 trilyon ruble olarak gerçekleşmiştir. Pandemi sırasında Rus hükümeti, koronavirüs enfeksiyonunun yayılmasının ekonomik sonuçlarının üstesinden gelmek ve küçük ve orta ölçekli işletmeleri desteklemek için bir plan geliştirmiş ve bu plan Şekil 6'de sunulan faaliyetleri içermiştir. Bu plan çerçevesinde 2020 yılı federal bütçe harcamaları bir önceki yıla göre 4,6 trilyon ruble artarak 22,82 trilyon ruble ile 20 yılın

en yüksek değerine ulaşmıştır. Rusya hükümetin yedek fonundan 2020 yılı için 4.06 trilyon ruble harcayarak, bu harcamaların; 2.86 trilyon rublesi ekonomik kriz ve COVID-19 ile savaşmak için, 941,4 milyar ruble zorunlu emeklilik sigortası için; 569,3 milyar ruble çocuklu ailelere destek için; 378,2 milyar ruble ise çeşitli sübvansiyonlar için harcanmıştır. Kkk ve orta ölçekli işletmeleri desteklemek için 117,1 milyar ruble, işsizlik yardımları için de yine aynı miktarda 117,1 milyar ruble tahsis edilmiştir. (<https://www.pravmir.ru/kak-pandemiya-povliyala-na-rynok-trudav-rossii-infografika/> Erişim:18.10.2021).

SONUÇ

Sonuç olarak, şu anda işsizlik sorununun en acil sorunlardan biri olduğu ve ayrıntılı bir analiz ve göstergelerini azaltmanın yollarını bulmayı gerektirdiği söylenmelidir. Kanaatimizce kkk ve orta ölçekli işletmelerin devlet desteğine bunda büyük rol düşmektedir. Bu konuda önemli bir rol, vatandaşlar tarafından girişimciliğin pratik becerilerinin edinilmesine odaklanan bilgilendirici, metodolojik ve eğitimsel bileşen tarafından kazanılmaktadır. Vatandaşlara iş sağlanmasına katkıda bulunacak ve istihdam olanaklarını artıracak önde gelen endüstrilerin geliştirilmesine duyulan ihtiyaç göz ardı edilemez. Ayrıca küresel COVID-19 pandemisinin işgücü piyasası üzerindeki sonuçlarının üstesinden gelmede yabancı deneyimin dikkate alınması, özellikle işsizlik oranını azaltmak ve daha fazla istikrara kavuşturmak için en başarılı uygulamaların kullanılması özel bir önem kazanmaktadır.

İşsizlik gibi bir olgu, insanların yaşamına önemli ölçüde zarar vermekte, potansiyellerini ve fırsatlarını gerçekleştirmede onları ihlal etmekte ve mali durumlarını kötüleştirmektedir. Geçici işsizlik olmasına rağmen ekonomik olarak aktif nüfus her zaman piyasa ekonomisinin ayrılmaz bir parçası ve ekonomik kalkınmanın doğal bir süreci olarak hareket etti. Buna karşı mücadele tüm salgın için zor bir zamanda her zamankinden daha keskin hale gelmiştir. Bu tür işsizliğin bir yıldan fazla devam etme riski vardır. Karantinadan ıkış ve temel ekonomik sorunların zm ldk uzun zaman alabilir.

Bu bizi belirli bir endüstrinin beklentilerini yeniden düşünmeye ve üretimi orijinal durumuna geri getirmeye zorlayacak ve böylece nüfusa tam bir refah sağlayacaktır. İşsizliği azaltıp istihdamı arttırarak yaşam standardının düşmesini önlemek, toplumsal felaketlerden kaçınmak ve Rusya ekonomisini “nceki hayata” döndürmek için bütün kurumların birlikte mücadele etmesi gerekir.

Çeşitli sorunları zmeyi amaçlayan bir araştırma programı birkaç aşamada sunulabilir: İlk olarak, yeniden istihdam olasılığı, mali durum, aile yapısı ve yaşam koşulları dahil olmak üzere, işsiz bir kişinin işini kaybetmesinin dış koşullarını dikkatli bir şekilde değerlendirmek gerekecektir. İkinci olarak, işletmelerin gtl yönleri ve büyüme fırsatları değerlendirilmelidir. Bu ilk tahminlere dayanarak; cnc aşama, muhtemelen kısmen pandemi sonrası yeniden istihdam olasılığına dayalı olarak farklı işsiz grupları oluşturmak için küme analizi gibi istatistiksel analizlerin kullanımını içerecektir. Dördüncü adım, her grup için en uygun olan müdahale türlerinin belirlenmesine odaklanacaktır (rneğin, yeniden eğitim; geçici devlet yardımı, duygusal destek konusunda danışmanlık vb.). Belirli yardım türlerine erişim, özellikle yoksullar için genellikle büyük bir sorun olduğundan; beşinci adım, bireylerin ihtiyaç duydukları belirli yardıma erişimini kolaylaştırmaya odaklanmalıdır. Son olarak, altıncı aşama, bu yaklaşımın yukarıdaki sorunları zmedeki etkinliğinin bir değerlendirmesidir.

Ayrıca, pandemi dönemde işsizliğin doğasına dair yeni bir anlayış geliştirmek ve müdahaleleri tasarlamak ve değerlendirmek için katı nicel yöntemlerin kullanılması gerekebilir. Örneğin; evrimii seminerler ve kaynaklar, katılımcılar ve diğer topluluklar tarafından bir kriz sırasında somut destek sağlamak için de kullanılabilir.

KAYNAKÇA

Gabalova, E. (2020), "Vliyanie Pandemii Covid-19 Na Rossiyskiy Rynok Truda", **E-Arrticle**, URL: https://www.elibrary.ru/download/elibrary_44640487_63301217.pdf (Erişim 15.10.2021)

Gostenina, V. (2019), "Soşialniy Rabotnik V Sisteme Soşialnogo Obslujivaniya Naseleniya," **Soşialnaya Rabota**, Bryansk, s.308.

Koroleva, A. (2020), "Bezrobotiça V Rosii Ne Stanet Takoy Masştabnoy, Kak V 90'E", **E-Arrticle**, <https://expert.ru/2020/04/15/rossii-predrekli-masshtabnyj-rost-bezrobotitsyi/> (Erişim 17.10.2021)

Korkiya, E., Mamedov, A., Makarova, E. (2020), "Potreblenie Kak Atribut Sovremennoy Çivilizaçii: İstoriya i Novie Trendi", **E-Arrticle**, https://online-science.ru/m/products/social_science/gid5923/pg0/Erişim 15.11.2021).

Mamedov, A., ve Pisareva, L. (2020), "Metamorfozi Çifrogogo Obşestva: Trudnosi Rosta İ Riski," **Soşiologya**, Jurnal Rossiyskoy SoşiologyeskojAssoçaçii No:3, ss.1-384.

Morozova, S., ve Mamedova, S. (2020), "Analiz Posladstviy Vliyaniya Pandemii Covid-19 Na Uroven Bezrobotiçi V Mire", **Vektor Ekonomiki**, No:12, FS- 77-66790, ISSN 2500-3666. SS.1-8

Omelçenko, İ. (2020), "Analiz Osnovnih Tendençiy Rınka Truda V Rosii V Usloviyah Pandemii COVID-19", **E-Arrticle**, URL: https://www.elibrary.ru/download/elibrary_44548222_13976724.pdf (Erişim 21.10.2021)

Starostina, Y. (2020), "Ekonomistu Oçenili Snijenie Realnih Dohodov Naseleniya İz Za Karantina", **E-Arrticle**, <https://www.rbc.ru/economics/06/04/2020/5e8732e89a79470b55b42d72>, Erişim 10.11.2021.

Yardımcı, M.Can. (2014), "Türkiye'de Sanayi Sektöründe İstihdamı Belirleyen Faktörler ve Aralarındaki Nedensellik İlişkisi", **Doktora Tezi**, Afyonkarahisar, s.7

İNTERNET KAYNAKLARI

https://rosstat.gov.ru/labor_market_employment_salaries (17.10.21)

https://www.gosuslugi.ru/help/news/2020_04_15_coronavirus_benefits (18.10.21).

<https://foxford.ru/wiki/obschestvoznanie/rynok-truda-i-bezrobotitsa> (15.10.21)

<https://visasam.ru/russia/rabotavrf/bezrobotica-v-rossii.html> (20.10.21)

https://www.mid.ru/organizacia-ekonomiceskogo-sotrudnicestva-i-razvitiaoesr/-/asset_publisher/km9HkaXMTium/content/id/2511794 (13.10.21)

http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52144/ (18.10.21)

http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_52144/f37831cb86dea1959749e24d246234941eca66cd/ (18.10.21)

<https://www.rbc.ru/economics/19/06/2020/5eecd9db9a7947e77b3bc058> (20.10.21)

<https://secretmag.ru/news/rossiya-potrtila-na-borbu-s-pandemie-i-pochti-3-trln-rublei.htm> (15.10.21)

<https://ac.gov.ru/uploads/2-Publications/social/social.2020.3.pdf> (16.10.21)

https://gks.ru/bgd/free/b04_03/IssWWW.exe/Stg/d02/77.htm (10.10.21)

<https://econs.online/articles/ekonomika/kak-koronakrizis-povliyal-na-rynok-truda/> (18.10.2021)

<https://www.pravmir.ru/kak-pandemiya-povliyala-na-rynok-truda-v-rossii-infografika/> (18.10.21)